C/2024/6748

26.11.2024 г.

P9_TA(2024)0122

Критично положение в Куба

Резолюция на Европейския парламент от 29 февруари 2024 г. относно критичното положение в Куба (2024/2584(RSP))

(C/2024/6748)

Европейският парламент,

— като взе предвид предишните си резолюции относно Куба, и по-специално своята резолюция от 12 юли 2023 г. относно състоянието на споразумението за политически диалог и сътрудничество между Европейския съюз и Куба в светлината на неотдавнашното посещение на върховния представител в Куба ([1]),

— като взе предвид Споразумението за политически диалог и сътрудничество между Европейския съюз и неговите държави членки, от една страна, и Република Куба, от друга страна ([2]) (СПДС), подписано през декември 2016 г. и прилагано временно от 1 ноември 2017 г.,

— като взе предвид членове 4, 5 и 229 от Конституцията на Куба и Наказателния кодекс на Куба,

— като взе предвид определението за „организация на гражданското общество“ в Официален вестник на Европейския съюз,

— като взе предвид документ ARES(2021)2474104 на заместник изпълнителния директор на Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) за Северна и Южна Америка,

— като взе предвид Международния пакт за граждански и политически права от 16 декември 1966 г. и други международни договори и инструменти в областта на правата на човека,

— като взе предвид Конвенцията на ООН против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне или наказание, приета от Общото събрание на ООН на 10 декември 1984 г., по която Куба е страна,

— като взе предвид докладите на правозащитни организации като Human Rights Watch, Фондацията за правата на човека и Организацията на защитниците на правата на затворниците, глава IV.B относно Куба от годишните доклади за 2020, 2021 и 2022 г. на Междуамериканската комисия по правата на човека (IACHR), съобщението от 6 ноември 2019 г. до Върховния комисар на ООН по правата на човека, изпратено от специалния докладчик на ООН относно съвременните форми на робство, включително причините за робството и последиците от него, и от специалния докладчик на ООН относно трафика на хора, особено на жени и деца, относно кубинските медицински бригади, съобщението от 2 ноември 2023 г. до Върховния комисар на ООН по правата на човека, изпратено от специалния докладчик на ООН относно съвременните форми на робство, включително причините за робството и последиците от него, относно кубинските медицински бригади, както и заключенията от универсалния периодичен преглед на Куба за 2018 г. на Съвета на ООН по правата на човека по отношение на кубинските медицински бригади,

— като взе предвид съобщението от 16 ноември 2023 г., изпратено до Куба от специалния докладчик на ООН относно свободата на религията и убежденията, работната група на ООН по произволното задържане, специалния докладчик на ООН относно утвърждаването и защитата на правото на свобода на убеждение и на изразяване, специалния докладчик на ООН за правото на свобода на мирни събрания и на свободно сдружаване и специалния докладчик на ООН по въпросите на малцинствата,

— като взе предвид член 132, параграфи 2 и 4 от своя Правилник за дейността,

([1]) Приети текстове, P9_TA(2023)0280.
([2]) ОВ L 337 I, 13.12.2016 г., стр. 3.

А. като има предвид, че на 5 юли 2017 г. Парламентът даде одобрението си за Споразумението за политически диалог и сътрудничество при ясни условия, свързани с подобряването на състоянието на правата на човека и демокрацията в Куба, включително клауза за суспендиране в случай на нарушение на разпоредбите относно правата на човека; като има предвид, че в придружаващата резолюция кубинските органи бяха приканени да позволят на делегациите на Европейския парламент да влязат в страната и да се срещнат със своите събеседници;

Б. като има предвид, че няколко члена от СПДС между ЕС и Куба, а именно членове 1, 2 и 3, установяват ясни принципи за равенство, реципрочност, взаимно уважение, засилване на контактите, диалог и сътрудничество между двете общества; като има предвид, че Парламентът поиска ЕСВД да направи всичко възможно, за да следи отблизо положението с правата на човека и основните свободи в Куба при прилагането на СПДС; като има предвид, че зачитането на правата на човека, гражданските, политическите, икономическите, социалните и културните права е от съществено значение за ЕС;

В. като има предвид, че броят на политическите затворници и лишените от свобода заради убежденията си в Куба се е увеличил драстично, достигайки 1 066 на 31 януари 2024 г., включително 33 ненавършили пълнолетие към момента на задържането – осемкратно увеличение от 2018 г., като през последните 12 месеца броят им се е увеличил със 170, което се равнява на повече от 14 политически мотивирани задържания средно месечно; като има предвид, че правозащитните организации също са документирали над 11 000 присъди, постановени „преди извършване на престъпление“, като присъдите са средно 2 години и 10 месеца, без да е било извършено или да е направен опит за каквото и да било престъпление – брой, докладван от председателя на Комитета на ООН срещу изтезанията през април 2022 г. по време на 73-тата сесия на Комитета, в заключителните устни наблюдения по третия периодичен доклад на Комитета относно Куба; като има предвид, че през последните десетилетия член 72 от Гражданския кодекс на Куба е разрешил средно 3 850 нови ареста „преди извършване на престъпление“ годишно; като има предвид, че членове 434.1 и 189.3 от новия Наказателен кодекс на Куба се основават на съдържащите се в Гражданския кодекс мерки „преди извършване на престъпление“;

Г. като има предвид, че ООН вече е изразила загрижеността си относно задържането и лишаването от свобода на религиозни водачи в Куба; като има предвид, че на 16 ноември 2023 г. петима мандатоносители и докладчици по специалните процедури на ООН изпратиха на Куба съобщение, в което описаха и осъдиха системното преследване, лишаване от свобода и изтезания в Куба на евангелистки пастори и католически свещеници, мюсюлмански имами и религиозни лидери, свързани с Йоруба и Сантерия;

Д. като има предвид, че през януари 2024 г. Институтът за изследване на престъпността и политиката в областта на правосъдието актуализира Кратката справка за затворите в света и съобщи за увеличение на броя на затворниците на острова, като Куба е на второ място в света по процента на лишените от свобода; като има предвид, че кубинското правителство продължава да използва произволно задържане, за да тормози и сплашва критици, независими активисти, политически опоненти и др.;

Е. като има предвид, че правозащитните организации продължават да документират продължаващите репресии срещу правото на свобода на изразяване на мнение, на мирни събрания и на сдружаване в страната, както и опитите на кубинските органи да задушат несъгласието и да преследват защитниците на правата на човека; като има предвид, че през 2023 г. бяха документирани над 200 случая на ограничения в интернет, включително хакерство в профилите на журналисти с цел заглушаването им и ограничаването на свободата на словото;

Ж. като има предвид, че положението с правата на човека в Куба е дълбоко обезпокоително, особено що се отнася до уязвимите групи от населението, като например жените, етническите малцинства и общността на ЛГБТИК+; като има предвид, че неправителствени организации и независими наблюдатели съобщават за увеличаване на броя на убийствата на жени в Куба, като през 2023 г. той е достигнал 89, а досега през 2024 г. са съобщени осем нови случая; като има предвид, че въпреки това режимът не е въвел система за регистриране на убийствата на жени в Куба чрез актуални публични данни и че все още не е приет цялостен закон срещу насилието, основано на пола, който да гарантира участието на представители на гражданското общество;

З. като има предвид, че Парламентът многократно е напомнял на ЕСВД, че участието на представители на независимото гражданско общество в политическите диалози и проектите за сътрудничество по споразумението е важен елемент от СПДС, както се подчертава в член 36, и че изключването на представителите на независимото гражданско общество от достъп до фондовете за сътрудничество и/или участие в споразумението, докато същевременно участието и достъпът до фондовете за сътрудничество се разрешават изключително на дружества, в които държавата има участие или които тя контролира, какъвто е случаят след подписването на споразумението, следва да бъде коригирано незабавно;

И. като има предвид, че на 2 януари 2024 г. ООН оповести публично обвинителен акт срещу кубинския режим, с който го обвинява в принудителен труд – една от формите на съвременно робство, докладвана от специалните докладчици относно трафика на хора и относно робството; като има предвид, че няколко международни организации осъдиха факта, че кубински цивилни граждани, работещи в чужбина, включително лекари, учители, моряци, инженери, хора на изкуството или спортисти, са обект на трафик на хора поради принудителни по своята същност закони и разпоредби, които много явно засягат основни свободи, включително член 176 от Наказателния кодекс, Резолюция № 368 на Министерството на външната търговия и инвестициите от 2020 г., Закона за миграцията и Постановление № 306 от 2012 г.;

Й. като има предвид, че режимът, който постепенно беше наложен в Куба, изключва всякаква перспектива за демократична промяна, тъй като член 5 от Конституцията на Куба гласи, че „уникалната марксистко-ленинистка комунистическа партия на Марти и Фидел в Куба“ е най-висшата политическа сила и лидер на обществото и държавата, а членове 4 и 229 признават настоящата политическа система за неотменима;

К. като има предвид, че кубинските органи систематично отказват да допуснат влизането в Куба или посещението на затвори на комисии, делегации и политически групи от Парламента, международни правозащитни организации и други независими наблюдатели на положението с правата на човека, включително специалните докладчици на ООН, въпреки че необходимостта от посещения на острова е подчертавана многократно в продължение на години;

Л. като има предвид, че на 23 ноември 2023 г. Председателският съвет на Европейския парламент разреши изпращането на ad hoc делегация в Куба след покана от посланика на Куба в Белгия и Европейския съюз от 20 септември 2023 г.; като има предвид, че на 19 декември 2023 г. заместник-председателят на кубинския парламент информира посланика на ЕС в Куба за отказа да бъде приета делегацията на Парламента с обосновката, че кубинският парламент „не желае да приеме посещение от членове на Европейския парламент, които работят срещу интересите на Куба и са напълно обвързани със Съединените щати“; като има предвид, че в писмо от 25 януари 2024 г., адресирано до председателя на Европейския парламент, посланикът на Република Куба определя председателя на ad hoc делегацията на Европейския парламент в Куба и други двама членове като „поддържащи връзки и подкрепящи граждани и организации, включени в националния списък на лицата и образуванията... въз основа на терористични актове“; като има предвид, че през ноември 2023 г. в помещенията на Европейския парламент беше приета делегация на кубинския парламент;

М. като има предвид, че Парламентът трикратно е присъждал наградата „Сахаров“ за свобода на мисълта на кубински активисти: Освалдо Пая през 2002 г., „Дамите в бяло“ през 2005 г. и Гийермо Фариняс през 2010 г.; като има предвид, че носителите на наградата „Сахаров“ и техните семейства продължават да бъдат подлагани на тормоз, сплашвани и им се пречи да напускат страната и да участват в международни събития; като има предвид, че през юни 2023 г. IACHR заключи, че държавни агенти са били пряко свързани със смъртта на активистите за демокрация Освалдо Пая и Харолд Сеперо при автомобилна катастрофа през 2012 г.; като има предвид, че следва да има напълно прозрачно разследване, за да бъдат изправени пред съда лицата, отговорни за убийството на Освалдо Пая и Харолд Сеперо;

Н. като има предвид, че СПДС не успя да постигне ключовата си цел да подобри основните свободи в Куба;

1. изразява съжаление, че въпреки времето, изминало от влизането в сила на СПДС, положението с липсата на демокрация и свободи в Куба не се е подобрило и че напротив, положението с правата на човека на острова се е влошило още повече, което е явно и системно нарушение на основните разпоредби на СПДС;

2. подчертава задължението на всички страни по споразумението да изпълняват задължителните разпоредби на СПДС и да спазват принципа на универсалност на правата на човека;

3. осъжда най-категорично системните нарушения и злоупотреби с правата на човека, извършвани от кубинския режим срещу протестиращи, политически дисиденти, религиозни водачи, активисти в областта на правата на човека и независими хора на изкуството, наред с други; настоятелно призовава кубинските органи незабавно да сложат край на политиката на репресии; осъжда липсата на религиозна свобода в Куба;

4. изразява загриженост във връзка с тревожното нарастване на броя на политическите затворници, който от 2018 г. се е увеличил повече от осем пъти и това превръща Куба в най-големия затвор за политически активисти и дисиденти в Латинска Америка; призовава за незабавно и безусловно освобождаване на лицата, задържани само защото са упражнявали правата си на човека, включително правото на свобода на изразяване на мнение и на мирни събрания; освен това призовава за отхвърляне на несправедливите наказателни обвинения и подкрепя улесняването на връщането на лицата в изгнание;

5. обявява за недопустимо, че ЕСВД и делегацията на ЕС в Хавана са се съгласили да изключат кубинската демократична опозиция и независимите и законни организации на гражданското общество, както европейски, така и кубински, от политическия диалог поради липсата на подкрепа от страна на кубинските органи; припомня своята резолюция от юли 2023 г., в която изразява дълбоко съжаление относно факта, че заместник-председателят на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (ЗП/ВП) е пропуснал възможността да подкрепи демокрацията чрез кубинското гражданско общество и политическите затворници и да изпрати ясно послание относно загрижеността на ЕС във връзка с нарушенията на правата на човека в Куба;

6. отново заявява твърдата си и безусловна подкрепа за кубинския народ, за всички защитници на правата на човека в Куба и за похвалното им посвещаване на свободите и всички права, които кубинският режим отказва от десетилетия;

7. изразява дълбоката си загриженост относно съществуването на принудителен труд в Куба и осъжда насърчаванията от кубинската държава принудителен труд, по-специално в медицинските бригади, но също така включващ учители, моряци, инженери, хора на изкуството, спортисти и др., голяма част от чиито заплати се изземва от кубинското правителство; осъжда факта, че повечето от „доброволците“ в международните мисии са заявили, че са били изпратени против волята си или е трябвало да участват при условия, равносилни на структурна принуда;

8. отбелязва, че през ноември 2023 г. спрямо членовете на кубинския парламент, включително секретаря на кубинския национален парламент Хомеро Акоста, е проявено уважително отношение и те са получили топъл прием в Европейския парламент; обявява, че продължаващото изключване на Европейския парламент, който е единствената европейска институция, на която е отказан достъп до кубинска територия, е неприемливо и в нарушение на СПДС; отхвърля решението на Куба да откаже посещение на ad hoc делегация от Парламента и настоятелно призовава кубинските органи да се придържат към принципите на СПДС и да предоставят на Парламента достъп до страната; изисква, в съответствие с принципите на СПДС за равенство, реципрочност и взаимно уважение, да се приемат подобни мерки, с които да се откаже достъп до помещенията на Парламента на всеки представител на Националното събрание на народната власт или на кубинския режим;

9. изисква от кубинските органи, в съответствие със СПДС, да предоставят достъп на делегация от Европейския парламент, ЕС и държавите членки, както и на независими правозащитни организации, за да наблюдават съдебните процеси и да посетят стотиците активисти и обикновени кубинци, които продължават да са в затвора заради упражняването на правото си на свобода на изразяване и на събирания; призовава ВП/ЗП, при всеки контакт с кубинските органи, да повдигне въпроса за това, че на Парламента за пореден път е отказан достъп, и настоятелно да ги призове незабавно да отменят това решение;

10. отново призовава Съвета да приложи глобалния режим на ЕС за санкции в областта на правата на човека (закона „Магнитски“ на ЕС) и да приеме санкции срещу лицата, отговорни за продължаващите нарушения на правата на човека в Куба, като се започне с налагането на санкции на Мигел Диас-Канел като най-високопоставена фигура в командната верига на кубинските сили за сигурност, заедно с други висшестоящи длъжностни лица в кубинското правителство и всички лица, отговорни за лишаването от свобода на политическите затворници;

11. отново призовава ЕС да задейства член 85, параграф 3, буква б) от СПДС, за да поиска незабавно заседание на съвместния комитет поради нарушенията на споразумението от страна на кубинското правителство, които представляват „особено неотложен случай“; подчертава, че тези нарушения включват систематични и съществени нарушения на демократичните принципи, както и незачитане на основните права на човека и основните свободи, посочени във Всеобщата декларация за правата на човека и подчертани в член 1, параграф 5 от СПДС; подчертава, че непредприемането на мерки от кубинския режим за справяне с подобни нарушения въпреки многократните призиви на Парламента за това следва да доведе до суспендиране на споразумението;

12. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на правителството и на Националното събрание на народната власт на Куба, на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на Комисията, на специалния представител на ЕС за правата на човека, на правителствата и парламентите на държавите членки, на Върховния комисар по правата на човека на ООН и на правителствата на държавите – членки на Общността на латиноамериканските и карибските държави.